

Quality of Traditional Medicine Curriculum from the Perspective of General Medical Students

Mohammadreza Ghanbarzadeh (MD)¹, Roya Vatankhah (MSc)², Mahdi Yousefi (PhD)³, Majid Khadem-Rezaiyan (MD)^{2,4}, Hamideh Naghibi (PhD)⁵, Hossein Karimi Moonaghi (PhD)^{*2,6,7}

1. Department of Medical Education, Faculty of Medicine, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran.
2. Medical Sciences Education Research Center, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran.
3. Department of Persian Medicine, School of Persian and Complementary Medicine, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran.
4. Department of Community Medicine, Faculty of Medicine, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran.
5. Department of Persian Medicine, Student Research Committee, Faculty of Persian and Complementary Medicine, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran.
6. Nursing and Midwifery Research Center, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran.
7. Department of Medical Surgery Nursing, Faculty of Nursing and Midwifery, Mashhad University of Medical Sciences, Iran.

ARTICLE INFO

Article type

Research article

Article history

Received: 16.10.2024

Accepted: 11.11.2024

Keywords

Curriculum quality,
Medical students,
Traditional medicine,
Medical education.

[10.22038/hmed.2024.75024.1294](https://doi.org/10.22038/hmed.2024.75024.1294)

ABSTRACT

Introduction: A curriculum is a plan that oversees the most important event of education, i.e. learning or reconstructing experiences. Therefore, checking and knowing the quality of curricula is the most effective measure to guide and implement these programs. To improve the coherence of curricula, they should be periodically evaluated and, if necessary, required changes should be applied to them. This study aims to determine the quality of traditional medicine curriculum in the field of medicine.

Materials & Methods: A total of 228 students were selected based on a stratified random sampling method. For data collection, a researcher-made questionnaire assessing the quality of the traditional medicine curriculum was used, aligned with Tyler's curriculum elements. This questionnaire consisted of two sections: personal information and questions related to the quality of the traditional medicine curriculum from the perspective of medical students. The validity of the questionnaire was confirmed by experts, and Cronbach's alpha method was used to determine its reliability. After the data were reviewed, they were entered into SPSS version 24.

Results: The average status of the objectives, content, and organization of the content, teaching and learning strategies, and evaluation methods of the traditional medicine curriculum in the medical field, as perceived by medical students, were calculated to be 3.33, 3.34, 3.34, 3.45, and 3.21, respectively. All items significantly indicated a favorable status from the perspective of the students. Based on the analysis of the completed questionnaires, most medical students were aware of the traditional medicine curriculum. No relationship was observed between gender and the evaluation of the curriculum quality. However, interns rated the quality of the traditional medicine curriculum significantly higher than externs.

Conclusion: Educational program planners can benefit from the findings of this research in revising the curriculum of the general medical course, considering the significance and necessity of learning traditional medicine in the medical profession. This can aid in training learners in traditional medicine within the field of medicine.

Cite this paper as:

Ghanbarzadeh M, Vatankhah R, Yousefi M, Khadem-Rezaiyan M, Naghibi H, Karimi Moonaghi H. Curriculum Quality from the Perspective of General Medical Students. *Horizon of Medical Education Development*. 2025;16(2):7-17

* Corresponding author: Hossein Karimi Moonaghi

Email: karimih@mums.ac.ir

Address: Faculty of Nursing and midwifery, Kharazmi Complex, Mashhad, Iran.

کیفیت برنامه درسی طب سنتی از منظر دانشجویان پزشکی عمومی

محمد رضا قنبرزاده (MD) ¹، رؤیا وطن خواه (MSc) ²، مهدی یوسفی (PhD) ³، مجید خادم رضاییان (MD) ⁴، حمیده نقیبی (PhD) ⁵، حسین کریمی موقفی (PhD) ⁶

1. گروه آموزش پزشکی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.
2. مرکز تحقیقات آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.
3. گروه طب ایرانی، دانشکده طب ایرانی و مکمل، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.
4. گروه پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.
5. گروه طب ایرانی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده طب ایرانی و مکمل، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.
6. مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.
7. گروه پرستاری جراحی پزشکی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، ایران.

مشخصات مقاله	چکیده
نوع مقاله مقاله پژوهشی	مقدمه: برنامه‌های درسی به عنوان یک نقشه یا طرح ناظر بر مهم ترین رخداد آموزش، یعنی یادگیری یا بازسازی تجربیات می‌باشند. لذا بررسی و آگاهی از کیفیت برنامه‌های درسی موثرترین اقدام برای هدایت و اجرای این برنامه‌ها می‌باشد. برای بهبود انسجام برنامه‌های درسی بایستی آن‌ها را بطور دوره‌ای ارزیابی و در صورت لزوم تغییرات مورد نیاز را بر روی آن‌ها اعمال کرد. این مطالعه با هدف تعیین کیفیت برنامه درسی طب سنتی رشته پزشکی است.
پیشینه پژوهش تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۷/۲۵ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۸/۲۱	روش کار: تعداد ۲۲۸ نفر از دانشجویان بر اساس روش نمونه‌گیری تصادفی-طبقه‌ای انتخاب شدند. برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه محقق ساخته کیفیت برنامه درسی طب سنتی متناسب با عناصر برنامه درسی تایمل استفاده شد و این پرسشنامه مشتمل بر دو بخش مشخصات فردی و سوالات مرتبط با کیفیت برنامه درسی طب سنتی از دیدگاه دانشجویان رشته پزشکی بود. روایی پرسشنامه به تائید افراد متخصص رسید و برای تعیین پایایی پرسشنامه از روش آلفای کرونباخ استفاده شد. پس از بررسی داده‌ها در SPSS نسخه ۲۴ وارد شد.
کلمات کلیدی کیفیت برنامه درسی، دانشجویان پزشکی، طب سنتی، آموزش پزشکی.	نتایج: میانگین وضعیت اهداف، محتوا و سازماندهی محتوا، راهبردهای یاددهی و یادگیری، و شیوه‌های ارزشیابی برنامه درسی طب سنتی رشته پزشکی از دیدگاه دانشجویان پزشکی به ترتیب برابر با ۳،۳۳، ۳،۳۴، ۳،۳۴، ۳،۴۵ و ۳،۲۱ محاسبه شدند که تمامی آیت‌ها به شکل معنی داری از دیدگاه دانشجویان وضعیت مطلوبی دارند. بر اساس آنالیز و تحلیل نتایج پرسشنامه‌های تکمیل شده اکثر دانشجویان پزشکی از کوریکولوم طب سنتی آگاهی داشته‌اند. ارتباطی میان جنسیت و ارزیابی کیفیت برنامه درسی مشاهده نشد. اما کارورزان به طور قابل توجهی کیفیت برنامه‌های درسی طب سنتی را بالاتر از کارآموزان ارزیابی کرده‌اند.
doi 10.22038/hmed.2024.75024.1294	نتیجه‌گیری: برنامه ریزان آموزشی می‌توانند در بازنگری برنامه درسی دوره ی پزشکی عمومی با توجه به جایگاه و ضرورت یادگیری طب سنتی در حرفه پزشکی، از یافته‌های این پژوهش بهره مند شده، و به تربیت یادگیرندگان طب سنتی در حوزه پزشکی بپردازند.

نحوه ارجاع به این مقاله ▶

Ghanbarzadeh M, Vatankhah R, Yousefi M, Khadem-Rezaian M, Naghibi H, Karimi Moonaghi H. Curriculum Quality from the Perspective of General Medical Students. Horizon of Medical Education Development. 2025;16(2):7-17

ایمیل: karimih@mums.ac.ir

*نویسنده مسئول: حسین کریمی موقفی

آدرس مشهد، مجتمع خوارزمی، دانشکده پرستاری و مامایی.

به نام خدا

با سلام و احترام

دانشجوی عزیز، ضمن تشکر و سپاسگزاری از همکاری ارزشمند شما، پرسشنامه حاضر به منظور کسب اطلاع از نظر شما درباره وضعیت موجود کیفیت برنامه درسی طب سنتی در دانشگاه علوم پزشکی مشهد در جهت ارائه راهکارهایی برای تجدید نظر و بهبود آن تدوین گردیده است. همکاری صمیمانه و دقت نظر شما در تکمیل و پاسخگویی به این پرسشنامه می‌تواند راهگشای ما در تحقق اهداف و افزایش اعتبار و نتایج این پژوهش باشد.

با احترام و سپاس

دکتر قنبرزاده - مجری طرح

جنس:

سن:

ترم تحصیلی:

مقطع:

دانشجوی عزیز لطفاً هر سوال را با دقت بخوانید و تعیین کنید به نظر شما چقدر برنامه درسی دروس طب سنتی که در دانشگاه علوم پزشکی مشهد تا الان گذرانده اید از وضعیت مناسب برخوردار است و توانسته در رشد و پرورش دانش، نگرش و مهارت شما در این حوزه موثر باشد.						
ردیف	سوال	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد
۱	پرورش توانایی‌های شناختی دانشجویان در حوزه طب سنتی					
۲	پرورش و رشد مهارت‌های تشخیص و درمان با طب سنتی					
۳	بستر ایجاد علاقه، انگیزه و احساس نشاط به طب سنتی					
۴	قابلیت انعطاف آموزش‌های دریافتی بانیزهای درمانی در حال تغییر جامعه					
۵	رویکرد تلفیقی آموزش‌های طب سنتی با محتوای طب نوین					
۶	صراحت و روشنی اهداف آموزشی در دروس طب سنتی					
۷	ایجاد علاقه مندی و جذابیت به اهداف آموزشی و سرفصل‌های طب سنتی					
۸	تناسب سرفصل‌های طب سنتی با نیازهای روز جامعه دانشجویی					
۹	ترغیب و تشویق دانشجویان به رشته طب سنتی					
۱۰	نقش برنامه درسی موجود طب سنتی در اعتلای اخلاق حرفه‌ای پزشکی و بهداشتی					
۱۱	کاربرد بودن محتوای تدریس شده در دروس طب سنتی					
۱۲	نقش محتوای کتب تدریس شده در افزایش دانش شما در حیطه طب سنتی					
۱۳	پرورش مهارت‌های کشف و پاسخ به چالش‌های ذهنی شما در موضوع طب سنتی					
۱۴	پرورش تحلیل طبی در سطح بالا از طریق محتوای طب سنتی					
۱۵	تناسب محتوای تدریس شده با نیازهای دانشجویان					
۱۶	تناسب محتوای تدریس شده با دانش قبلی دانشجویان پزشکی					
۱۷	تناسب محتوای آموزش داده شده با پاسخگویی اجتماعی دانشجویان					
۱۸	تناسب محتوای تدریس شده با مهارت‌های اعتلای اخلاق حرفه‌ای دانشجویان					
۱۹	نقش محتوای تدریس شده در کسب مهارت‌های ارتباط با بیمار با رویکرد دینی و اخلاقی					
۲۰	تناسب روش‌های تدریس اساتید با ماهیت و هدف دروس طب سنتی					
۲۱	استفاده از روش‌های تدریس پویا و مسئله محور در کلاس‌های دروس طب سنتی					
۲۲	میزان توانمندی و تسلط مدرسان به روش‌های تدریس متناسب با محتوای طب سنتی					
۲۳	میزان استفاده مدرس از وسایل آموزشی و کمک آموزشی در حین تدریس					
۲۴	تسلط اساتید به محتوای مورد تدریس طب سنتی و قدرت پاسخگویی به سوالات و شبهات درمانی دانشجویان					
۲۵	استفاده اساتید از راهبردهای متنوع تدریس مانند سخنرانی، حل مسئله، بحث گروهی، ایفای نقش، بدیعه پردازی متناسب با نوع درس طب سنتی					

				۲۶	ایجاد فضای چالشی و فکورانه در فرایند تدریس و مشارکت فعال دانشجویان در طب سنتی
				۲۷	توجه اساتید به رویکرد دانشجومحوری و نیازهای دانشجویان در تدریس دروس طب سنتی
				۲۸	معرفی منابع اطلاعاتی مناسب توسط اساتید دروس طب سنتی مثل (کتاب، مجله، مقاله، سایت و ... در جهت تقویت دانش، نگرش و مهارت های تشخیصی و درمانی
				۲۹	تناسب روش های ارزشیابی با محتوای مورد تدریس توسط اساتید
				۳۰	استفاده از مدل های ارزشیابی همه جانبه و ۳۶۰ درجه
				۳۱	ارزشیابی دانشجو در سطح بالای حوزه شناختی، عاطفی و روانی حرکتی
				۳۲	تناسب ارزشیابی دانشجو با اهداف دروس طب سنتی
				۳۳	استفاده از ارزشیابی مستمر و خلاقانه در جهت تحکیم مباحث طب سنتی
				۳۴	ارزشیابی دانشجو از طریق فعالیت های پژوهشی و پاسخ به شبهات به عنوان یک رویکرد ارزشیابی
				۳۵	استفاده از روش خود ارزشیابی توسط دانشجو
				۳۶	استفاده از ارزشیابی توسط هم‌تایان

ارزشیابی
دروس طب
سنتی

